

2014/2257(INI)

16.7.2015

LAUSUNTO

oikeudellisten asioiden valiokunnalta

perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle

eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta
(2014/2257(INI))

Valmistelija: Sylvia-Yvonne Kaufmann

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Oikeudellisten asioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. korostaa, että kansalaisaloite on ensimmäinen osallistavan demokratian työkalu, joka antaa EU:n kansalaisille oikeuden tehdä aloite kerättyään vähintään miljoona allekirjoitusta vähintään neljäsosesta EU:n jäsenvaltioita ja korostaen siten uutta poliittista oikeuttaan, ja jonka myötä komissiota pyydetään esittämään toimivaltansa puitteissa ehdotus niistä asioista, jotka kansalaisten mielestä edellyttävät lainsäädäntötoimia perussopimusten täytäntöön panemiseksi;
2. pitää myönteisenä 31. maaliskuuta 2015 annettua komission selvitystä eurooppalaisista kansalaisaloitteista, mutta myöntää, että kansalaisaloitteita on vielä varaa parantaa ja esittelee joukon mahdollisia kysymyksiä, joilla välinettä voitaisiin parantaa; pitää samoin myönteisenä Euroopan oikeusasiamiehen oma-aloitteista tutkimusta eurooppalaisen kansalaisaloitteen toiminnasta, jossa hän tekee 11 konkreettista ehdotusta kansalaisaloiteprosessin parantamiseksi;
3. pitää erityisen tärkeänä, että kansalaiset voivat osallistua unionin lainsäädäntöprosessiin ja olla suoraan mukana lainsäädäntöehdotusten laatimisessa;
4. panee merkille, että yli kuusi miljoonaa EU:n kansalaista on osallistunut kansalaisaloitteeseen, että 51 aloitepyynnöstä kolme (Right2Water, One of Us ja Stop Vivisection) hyväksyttiin käsiteltäviksi ja että kuusi kansalaisaloitteen järjestäjää, jotka edustavat 30 prosenttia kaikista hylkäyksistä, ovat vieneet komission kieltäytymisen Euroopan unionin tuomioistuimeen, mikä osoittaa, että kansalaisaloitteella on vielä pitkä matka lupaustensa täyttämiseen; panee merkille, että järjestäjät ovat kokeneet erilaisia käytännön ongelmia asetuksen tultua voimaan huhtikuussa 2012 ja että aloitteiden määrä on vähentynyt;
5. kehottaa tarkistamaan komission kaksoisroolin, joka saattaa aiheuttaa eturistiriitoja, kun pidetään mielessä, että monet eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät ymmärtävät komission panoksen merkityksen ja arvon; kehottaa tässä yhteydessä komissiota pitämään myös parlamenttia päätöksentekijänä, erityisesti siksi, että se on ainoa toimielin, jonka jäsenet ovat EU:n kansalaisten suoraan valitsemia;
6. kehottaa komissiota varmistamaan, että kansalaisaloitteen järjestäjille on tarjolla kattavasti ei-sitovan oikeusavun kaltaista tukea, esimerkiksi nimittämällä kaikkiin komission edustustoihin ja Europe Direct -keskuksiin kansalaisaloitteista vastaavan selkeästi osoitetun yhteyshenkilön, jonka tehtävänä on antaa tietoja ja tarpeellisia neuvoja kansalaisaloitteesta, koska järjestäjillä on ollut vaikeuksia löytää asiaankuuluvia sopimuksia ja lainsäädäntöä, joita käyttää hyväksyttävän aloitteen perustana; korostaa silti, että hylkäystapauksissa komission olisi selitettävä poliittiset vaihtoehdotensa yleisölle yksityiskohtaisesti, avoimesti ja ymmärrettävästi ja samalla ilmoitettava järjestäjille asiaan liittyvistä oikeudellisista näkökohdista;

7. kehottaa komissiota tarkastelemaan mahdollisuutta rekisteröidä ainoastaan osa aloitteesta, jos eurooppalainen kansalaisaloite ei kuulu kokonaisuudessaan komission toimivaltaan; katsoo, että kyseisen rekisteröinnin suhteen hakemuksen esittäneen kansalaiskomitean etukäteiskuuleminen olisi aiheellista;
8. kehottaa komissiota lisäksi kehittämään internet-sivustoaan ymmärrettävämpään ja käyttäjäystävällisempään suuntaan erityisesti komission toimivaltaa koskevien tietojen ja hakemuksen tekemiseen saatavan tuen suhteen; katsoo, että komission olisi annettava selkeä luettelo toimivallastaan ja selkeytettävä rekisteröintimenettelyä, koska suuri osa jätetyistä kansalaisaloitteista on jätetty rekisteröimättä sillä perusteella, että niiden aiheet eivät mitenkään kuulu komission toimivaltaan; kehottaa komissiota tässä yhteydessä osallistumaan aktiivisesti ja antamaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjille yksityiskohtaiset ohjeet asianmukaisten säädösten tulkitsemisesta;
9. korostaa, että tuenilmausten jättämiselle tarvittavaa yhtenäistä ja tehokkaampaa menettelyä on harkittava, koska ei ole hyväksyttävää, että EU:n kansalaiset eivät voi osallistua kansalaisaloitteisiin jäsenvaltioiden erilaisten henkilötietojen luovuttamista koskevien vaatimusten takia; kehottaa siksi komissiota ehdottamaan yksinkertaisempia tietovaatimuksia kaikissa jäsenvaltioissa, jotta helpotettaisiin eurooppalaisen kansalaisaloitteen allekirjoittamista asuinvaltiosta riippumatta; ehdottaa allekirjoitusprosessin helpottamiseksi harkitsemaan tunnistamiskeinoiksi mobiilisovellusta, verkossa toteutettavan keruujärjestelmän ohjelmiston uudelleen suunnittelua ja erityisesti digitaalisten allekirjoitusten käyttämistä, kun otetaan huomioon myös vammaisten henkilöiden tarpeet; kehottaa jäsenvaltioita tarkastelemaan pikaisesti vaatimusta henkilötunnuksen esittämisestä tuenilmauksen yhteydessä ja mahdollisesti poistamaan kyseisen vaatimuksen, koska siitä saattaa koitua ylimääräistä hallinnollista rasitetta tuen keräämiselle eikä tunnus ole tarpeellinen allekirjoittajan henkilöllisyyden todentamisessa;
10. kehottaa komissiota käyttämään kaikkia julkisia viestintäkanavia lisätäkseen tietoisuutta eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ja ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimiin varmistaa kansalaisaloitteiden läpinäkyvyyden ja helpottaakseen nykyisiä kansalaisaloitteita koskevaa viestintää luomalla esimerkiksi sovelluksia, joissa on tietoja, ilmoituksia ja mahdollisuus sähköiseen allekirjoitukseen; tähdentää, että kansalaisten aktiivinen osallistuminen eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen riippuu ratkaisevasti siitä, saavatko ne julkisuutta jäsenvaltioissa; ehdottaa siksi, että jäsenvaltioiden kansalliset parlamentit mainitsisivat Euroopan kansalaisaloitteen virallisilla verkkosivustoillaan;
11. korostaa näkemystään, jonka mukaan kansalaisaloitteesta ilmoittamisen ja 12 kuukauden nimienkeruun alkamisajankohdan välinen automaattinen yhteys on poistettava ja että kansalaisaloitteen järjestäjillä olisi oltava mahdollisuus määritellä päivämäärä kansalaisaloitteensa käynnistämiseksi kolmen kuukauden kuluessa komission suorittamasta rekisteröinnistä;
12. panee myös merkille, että tuenosoituseroita keruu-aikaa voitaisiin pidentää 18 kuukauteen;
13. panee merkille, että kansalaisaloitteiden järjestäjät ovat kohdanneet vastuuvollisuuden liittyviä ongelmia, jotka johtuvat siitä, ettei kansalaiskomiteoilla ole oikeudellista asemaa; katsoo, että ongelma voidaan ratkaista vain asetusta tarkistamalla; kehottaa komissiota

tarkastelemaan mahdollisuutta myöntää oikeushenkilöllisyys kansalaiskomiteoille asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti; vaatii lisäksi riskinvähennystoimia, joilla kannustetaan eurooppalaisen kansalaisaloitetta käsittelevän komitean jäseniä tekemään konkreettisia aloitteita;

14. pitää tervetulleena Euroopan talous- ja sosiaalikomitean halukkuutta tarjota ilmaisia käännöspalveluita aloitteiden järjestäjille ja siten edistää kansalaisaloitteiden levittämistä kaikilla virallisilla kielillä, erityisesti koska oman kielen käyttäminen on kansalaisoikeus; katsoo, että näin tuetaan huomattavasti kansalaisten mahdollisuuksia edistää tehokkaammin omien huolenaiheidensa käsittelyä EU:n alueella;
15. painottaa, että kun kansalaisaloite on jätetty komissiolle asetuksen 9 artiklan mukaisesti, rekisteröinnin jälkeen hakemusten arviointiprosessissa on tärkeää noudattaa toimielinten välistä tasapainoa; kehottaa komissiota siksi tarkastelemaan mahdollisuutta ottaa mukaan asianomaisia unionin toimielimiä ja laitoksia, kuten Euroopan parlamentti, oikeusasiamies, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea sekä alueiden komitea;
16. panee merkille, että Euroopan oikeusasiamiehellä on merkittävä rooli komission esittämien kansalaisaloitteen käsittelypyyntöjen tutkinnassa ja erityisesti tapauksissa, joissa kansalaisaloitetta on kieltäydytty rekisteröimästä;
17. kehottaa komissiota esittämään asiaankuuluvan ja oikea-aikaisen ehdotuksen kansalaisaloitetta koskevan asetuksen (EU) N:o 1179/2011 tarkistamisesta mahdollisimman pian Euroopan kansalaisten odotusten täyttämiseksi, jotta kansalaisaloitteen tekeminen olisi helpompaa ja jotta sen täyttä potentiaalia voidaan hyödyntää.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	13.7.2015
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 17 -: 2 0: 4
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Mady Delvaux, Rosa Estaràs Ferragut, Dietmar Köster, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Angel Dzhambazki, Evelyne Gebhardt, Heidi Hautala, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Virginie Rozière
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Ángela Vallina, Bogdan Brunon Wenta